

Referat de aprobare

Secțiunea 1 Titlul proiectului de reglementare

Regulile pentru gestionarea congestiilor și pentru achiziția serviciilor de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței și de stimulare a utilizării flexibilității în rețelele de distribuție de către operatorii de rețea

Secțiunea 2 Motivul emiterii reglementării

<p>1. Contextul și cadrul european de reglementare (Descrierea situației actuale)</p>	<p>În contextul obiectivelor Uniunii Europene de reducere a impactului climatic al sectorului energiei electrice și de susținere a dezvoltării unităților de producere pe bază de surse regenerabile de energie, inclusiv a celor de mică putere, racordate la sistemele de distribuție, este de așteptat ca acestea să fie supuse riscului de a nu fi pregătite de la început pentru schimbarea sensului fluxurilor de energie electrică față de cele de proiect (perioade cu injecție de energie în rețea în loc de consum) și totodată pentru caracterul variabil și relativ imprevizibil al producției acestor surse, care nu coincide cu profilul de variație și localizarea consumului. În același scop este avută în vedere și electrificarea extinsă a consumului de energie al economiilor naționale, iar ca urmare a acestor evoluții, operatorii de rețea (de transport și de distribuție) se pot confrunta în mai mare măsură cu congestii de rețea, adică incapacitatea rețelei de a prelua întreaga producție sau de a asigura întreg consumul apărute într-o zonă.</p> <p>La pct. (61) al preambulului Directivei (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE se explică astfel: Operatorii de distribuție trebuie să integreze într-un mod rentabil noile instalații de producere a energiei electrice, în special instalațiile de producere a energiei electrice din surse regenerabile și noile sarcini, precum sarcinile generate de pompele de căldură și vehiculele electrice. În acest scop, operatorilor de distribuție ar trebui să li se ofere posibilitatea și stimulentele necesare pentru a utiliza servicii care folosesc surse de energie descentralizate, precum consumul dispecerizabil și stocarea energiei, pe baza procedurilor pieței, pentru a-și exploata eficient rețelele și pentru a evita extinderile costisitoare ale rețelei. Statele membre ar trebui să instituie măsuri adecvate, de exemplu coduri de rețea și norme ale pieței la nivel național, și să stimuleze operatorii de distribuție prin tarife de rețea care nu creează obstacole în calea flexibilității sau a îmbunătățirii eficienței energetice în rețea. Statele membre ar trebui, de asemenea, să introducă planuri de dezvoltare a rețelei în cazul sistemelor de distribuție, pentru a sprijini integrarea instalațiilor de producere a energiei electrice</p>
--	---

	<p>din surse regenerabile, pentru a facilita apariția instalațiilor de stocare și electricizarea sectorului transporturilor și pentru a furniza utilizatorilor sistemului informațiile adecvate în ceea ce privește extinderile sau modernizările prevăzute ale rețelei, deoarece, în prezent, în majoritatea statelor membre nu există o astfel de procedură.</p> <p>În afară de congestii, operatorii de rețea se pot confrunta și cu necesități sporite de asigurare a serviciilor de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței (definit ca un serviciu utilizat de un operator de transport și de sistem sau de un operator de distribuție pentru reglajul tensiunii în regim staționar, pentru injecții rapide de curent reactiv, pentru inerție pentru stabilitatea rețelei locale, pentru curentul de scurtcircuit, capacitatea de pornire cu surse proprii și capacitatea de funcționare în regim insularizat), regula de bază pentru asigurarea acestora fiind tot pe bază de piață.</p> <p>Pentru stabilirea cadrului legal în care trebuie rezolvate aceste subiecte, Directiva 944/2019 prevede:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tratatamentul nediscriminatoriu al tuturor resurselor și uniform de către toți operatorii de rețea:<ol style="list-style-type: none"> a. la art. 17 (2): Statele membre se asigură că, atunci când achiziționează servicii de sistem, operatorii de transport și de sistem și operatorii de distribuție tratează participanții la piață implicați în agregarea consumului dispecerizabil în mod nediscriminatoriu, alături de producători, pe baza capacităților lor tehnice; b. la art. 31 (2): În nicio situație operatorul de distribuție nu face discriminări între utilizatorii sau categoriile de utilizatori ai sistemului, în special în favoarea întreprinderilor sale conexe. c. la art. 31 (6): În cazul în care un operator de distribuție răspunde de achiziționarea de produse și servicii necesare în vederea exploatării eficiente, fiabile și sigure a sistemului de distribuție, normele adoptate de către operatorul de distribuție în acest scop sunt obiective, transparente și nediscriminatorii și sunt elaborate în coordonare cu operatorii de transport și de sistem și cu alți participanți la piață relevanți; corelat cu (8): Achiziționarea produselor și serviciilor menționate la alineatul (6) asigură participarea efectivă a tuturor participanților la piață care îndeplinesc cerințele, inclusiv a participanților la piață care oferă energie din surse regenerabile, a participanților la piață care oferă servicii de consum dispecerizabil, a operatorilor de instalații de stocare a energiei și a participanților la piață implicați în agregare, în special impunând autorităților de reglementare și operatorilor de distribuție să stabilească, în strânsă colaborare cu toți participanții la piață, inclusiv cu operatorii de transport și de sistem, cerințe tehnice pentru participarea la piețele respective pe baza caracteristicilor tehnice ale respectivelor piețe și a capacităților tuturor participanților la piață.
--	---

	<p>d. la art. 40 (1) lit. i): să achiziționeze servicii de sistem pentru a asigura siguranța în funcționare corelat cu (4): La executarea sarcinii menționate la alineatul (1) litera (i), operatorii de transport și de sistem achiziționează servicii de echilibrare cu respectarea următoarelor condiții: ...b) participarea tuturor întreprinderilor din domeniul energiei electrice și a tuturor participanților la piață care îndeplinesc condițiile, inclusiv a participanților la piață care oferă energie din surse regenerabile, a participanților la piață care oferă servicii de consum dispecerizabil, a operatorilor de instalații de stocare a energiei și a participanților la piață implicați în agregare și cu (5): Alineatul (4) se aplică la furnizarea de către operatorii de transport și de sistem a serviciilor de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței, cu excepția cazului în care autoritatea de reglementare a determinat că prestarea bazată pe piață a serviciilor de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței nu este rentabilă și a acordat o derogare.</p> <p>2. Achiziția pe bază de piață:</p> <p>a. la art. 31 (7): În îndeplinirea atribuțiilor menționate la alineatul (6), operatorul de distribuție achiziționează serviciile de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței și care sunt necesare pentru sistemul său, conform unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe piață, cu excepția cazului în care autoritatea de reglementare a determinat că prestarea bazată pe piață a serviciilor de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței nu este rentabilă și a acordat o derogare;</p> <p>b. la art. 32 (1): Statele membre furnizează cadrul de reglementare necesar pentru a permite operatorilor de distribuție și pentru a-i stimula să achiziționeze servicii de flexibilitate, inclusiv gestionarea congestiilor în regiunile pe care le deservește, în vederea îmbunătățirii eficienței în ceea ce privește exploatarea și dezvoltarea sistemului de distribuție. În mod concret, cadrul de reglementare asigură faptul că operatorii de distribuție pot achiziționa astfel de servicii de la entitățile care oferă servicii de producere distribuită, de consum dispecerizabil sau de stocare a energiei și promovează luarea unor măsuri de eficiență energetică, în cazul în care aceste servicii reduc în mod eficient din punctul de vedere al costurilor necesitatea de modernizare sau de înlocuire a capacităților de energie electrică, și susțin funcționarea eficientă și sigură a sistemului de distribuție. Operatorii de distribuție achiziționează astfel de servicii conform unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe piață, cu excepția cazului în care autoritățile de reglementare au determinat că achiziționarea unor astfel de servicii este ineficientă din punct de vedere economic sau că o astfel de achiziție ar conduce la denaturări grave ale pieței sau la congestii mai ridicate;</p> <p>c. la art. 40 (1) i): să achiziționeze servicii de sistem pentru</p>
--	---

	<p>a asigura siguranța în funcționare; corelat cu (4): La executarea sarcinii menționate la alineatul (1) litera (i), operatorii de transport și de sistem achiziționează servicii de echilibrare cu respectarea următoarelor condiții: (a) utilizarea unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe piață și (5): Alineatul (4) se aplică la furnizarea de către operatorii de transport și de sistem a serviciilor de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței, cu excepția cazului în care autoritatea de reglementare a determinat că prestarea bazată pe piață a serviciilor de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței nu este rentabilă și a acordat o derogare</p> <p>3. Integrarea în planurile de dezvoltare a rețelei pe 5-10 ani a utilizării acestor resurse ca alternativă la extinderea/modernizarea sistemelor:</p> <p>a. la art. 32 (3): ...Planul de dezvoltare a rețelei include, de asemenea, utilizarea consumului dispecerizabil, a eficienței energetice, a instalațiilor de stocare a energiei sau a altor resurse pe care trebuie să le utilizeze operatorul de distribuție ca alternativă la extinderea sistemului;</p> <p>b. la art. 51 (3): Atunci când elaborează planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani, operatorul de transport și de sistem ia pe deplin în considerare potențialul utilizării consumului dispecerizabil, a instalațiilor de stocare a energiei sau a altor resurse ca alternativă la extinderea sistemului, precum și consumul preconizat, schimburile comerciale cu alte țări și planurile de investiții privind rețelele la nivelul Uniunii și rețelele regionale</p> <p>De asemenea, prevederile Directivei 944/2014 sunt completate de cele obligatorii ale Regulamentului (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică, relevante pentru gestionarea congestiilor fiind cele de la art. 13 (1): Redispecerizarea producerii și redispecerizarea consumului dispecerizabil se bazează pe criterii obiective, transparente și nediscriminatorii. Acestea sunt deschise tuturor tehnologiilor de producere, tuturor serviciilor de stocare a energiei și de consum dispecerizabil, inclusiv operatorilor pieței situați în alte state membre, cu excepția cazului în care acest lucru nu este fezabil din punct de vedere tehnic, având în vedere că redispecerizarea este definită la art. 2 pct. 26 drept o măsură, inclusiv de restricționare, activată de unul sau mai mulți operatori de transport și de sistem sau operatori de distribuție prin modificarea producerii, a tiparului de sarcină sau a ambelor, pentru a schimba fluxurile fizice din sistemul electroenergetic și a soluționa o congestie fizică sau a asigura siguranța sistemului.</p> <p>Tot Regulamentul 943/2019 prevede, la art. 59 (1) e): Comisia este împuternicită să adopte acte de punere în aplicare pentru a asigura condiții uniforme de punere în aplicare a prezentului regulament prin instituirea de coduri de rețea în următoarele</p>
--	---

	<p>domenii:... (e) norme pentru aplicarea articolului 57 din prezentul regulament și a articolelor 17, 31, 32, 36, 40 și 54 din Directiva (UE) 2019/944 în ceea ce privește consumul dispeceerizabil, inclusiv norme privind agregarea, stocarea energiei și norme privind restricționarea cererii.</p> <p>În aplicarea acestui articol, ACER este în curs de elaborare a unor Linii directoare privind utilizarea resurselor flexibile racordate la rețelele de distribuție, care să aibă ca principiu nediscriminarea între diversele tehnologii și ca urmare nelimitându-se la reguli privind utilizarea flexibilității consumului (demand side flexibility), ci a tuturor categoriilor de resurse. Acestea vor constitui baza pentru modificarea unora dintre codurile de rețea aprobate ca regulamente UE, precum și eventual, pentru elaborarea unui nou cod de rețea dedicat acestui subiect.</p>
<p>2. Cadrul național de reglementare</p>	<p>Prevederile Directivei 944/2019 au fost transpuse în legislația primară națională prin OUG nr. 143/2021, articolele relevante fiind:</p> <ul style="list-style-type: none"> - art. 3 pct. 1: <i>acces la rețeaua electrică - ansamblul de reguli prin care un terț își exercită dreptul de a utiliza rețelele electrice de transport și de distribuție, în condițiile legii</i> - art. 23 (7): <i>Pe piața de energie electrică, operatorul de transport și de sistem achiziționează servicii de sistem, respectiv de capacitate și de energie</i> - art. 35 (2¹): <i>Atunci când elaborează planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani, operatorul de transport și de sistem ia pe deplin în considerare potențialul utilizării consumului dispeceerizabil, a instalațiilor de stocare a energiei sau a altor resurse ca alternativă la extinderea sistemului, precum și consumul preconizat, schimburile comerciale cu alte țări și planurile de investiții privind rețelele la nivelul Uniunii Europene și rețelele regionale, precum și țintele asumate de România pentru realizarea obiectivului global al Uniunii Europene</i> - art. 36 (2): <i>Operatorul de transport și de sistem poate să achiziționeze servicii și să tranzacționeze energie electrică pentru următoarele situații:... d) pentru tranzacționare în contrapartidă, redispeceerizare, compensarea dezechilibrelor</i> - art. 36 (4): <i>Tranzacțiile cu energie electrică și servicii de sistem se realizează pe baza unor proceduri transparente și nediscriminatorii, prin mecanisme concurențiale, conform reglementărilor autorității competente</i> - art. 36 (16) <i>Operatorul de transport și de sistem achiziționează serviciile de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței de la oricare participant la piață, inclusiv participanții la piață care oferă energie din surse regenerabile, participanții la piață care oferă servicii de consum dispeceerizabil, operatorii</i>

	<p>instalațiilor de stocare a energiei și participanții la piață angajați în agregare, în conformitate cu proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe piață, aprobate de ANRE, în conformitate cu prevederile alin. (15), cu excepția cazului în care a solicitat și ANRE a acordat o derogare datorită faptului că a apreciat că furnizarea pe piață de servicii care nu au ca scop stabilitatea frecvenței nu este eficientă din punct de vedere economic, corelat cu (15): Pentru îndeplinirea obligației menționate la alin. (7) lit. e), operatorul de transport și de sistem achiziționează servicii de echilibrare, cu respectarea următoarelor condiții:</p> <p>a) utilizarea unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe piață, conforme cu Regulamentul (UE) 2017/2.195, cu Regulamentul (UE) 2019/943 și cu reglementările ANRE;</p> <p>b) cu participarea operatorilor economici din domeniul energiei electrice și a participanților la piață care îndeplinesc condițiile de calificare tehnică, inclusiv a participanților la piață care oferă energie din surse regenerabile, a participanților la piață care oferă servicii de consum dispecerizabil, a operatorilor de instalații de stocare a energiei și a participanților la piață implicați în agregare.</p> <p>- art. 45 (1) c): ... Planul de dezvoltare a rețelei electrice de distribuție include, dar fără a se limita la utilizarea consumului dispecerizabil, a eficienței energetice, a instalațiilor de stocare a energiei sau a altor resurse pe care trebuie să le utilizeze operatorul de distribuție ca alternativă la extinderea sistemului</p> <p>- art. 45 (1) h): achiziționează produse și servicii necesare în vederea exploatării eficiente, fiabile și sigure a rețelei electrice de distribuție, ... Normele adoptate de către operatorul de distribuție în acest scop sunt obiective, transparente și nediscriminatorii și sunt elaborate în coordonare cu operatorul de transport și de sistem și cu alți participanți la piață relevanți, corelat cu i): în îndeplinirea atribuțiilor menționate la lit. h), operatorul de distribuție achiziționează serviciile de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței și care sunt necesare pentru rețeaua sa, conform unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe piață, cu excepția cazului în care ANRE a determinat că prestarea bazată pe piață a serviciilor de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței nu este rentabilă și a acordat o derogare</p> <p>- art. 45¹: (1) ANRE elaborează cadrul de reglementare prin care operatorii de distribuție sunt stimulați să achiziționeze servicii de flexibilitate, inclusiv gestionarea congestiilor în regiunile pe care le deservește, în vederea îmbunătățirii eficienței în ceea ce privește exploatarea și dezvoltarea sistemului de distribuție.</p> <p>(2) Operatorii de distribuție pot achiziționa serviciile prevăzute</p>
--	--

	<p>la alin. (1) de la entitățile care oferă servicii de producere distribuită, de consum dispecerizabil sau de stocare a energiei și promovează luarea unor măsuri de eficiență energetică, în cazul în care aceste servicii reduc în mod eficient din punctul de vedere al costurilor necesitatea de modernizare sau de înlocuire a capacităților de energie electrică și susțin funcționarea eficientă și sigură a sistemului de distribuție.</p> <p><i>(3) Operatorii de distribuție achiziționează serviciile prevăzute la alin. 1 conform unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe piață, conform reglementărilor ANRE</i></p> <p>Legislația secundară în domeniul pieței de energie electrică prevede gestionarea congestiilor de către OTS pe bază de piață, nediscriminatoriu, și anume prin utilizarea ofertelor introduse pe piața de echilibrare sau cu compensație financiară, în cazul epuizării resurselor disponibile pe bază de piață. Regulile corespunzătoare sunt prevăzute în <i>Regulamentul de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare</i>, aprobat cu Ordinul ANRE nr. 61/2020 cu modificările și completările ulterioare, care prevede selectarea în afara ordinii de merit a ofertelor care elimină congestiile previzibile, precum și anularea ofertelor care urmează în ordinea de merit, dacă acestea ar conduce la apariția de congestii de rețea, incluzând un mecanism care să permită ca prețul pe piața de echilibrare să nu depindă de aceste operațiuni. Corelat cu aceste prevederi, în <i>Regulamentul de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea - preț unic de dezechilibru</i>, aprobat cu Ordinul ANRE nr. 213/2020, cu modificările și completările ulterioare, costurile suplimentare implicate de aceste activități sunt extrase din cele aferente echilibrării SEN și ca urmare, sunt suportate de OTS.</p> <p>În același timp, au fost aprobate cu Ordinul ANRE nr. 127/2021 <i>Regulamentul privind clauzele și condițiile pentru furnizorii de servicii de echilibrare și pentru furnizorii de rezervă de stabilizare a frecvenței și Regulamentul privind clauzele și condițiile pentru părțile responsabile cu echilibrarea</i>, care reflectă regulile corespunzătoare utilizării platformelor europene utilizate pentru piața de echilibrare și urmează să intre în vigoare la 1 octombrie 2022 și care prevăd eliminarea totală a ofertelor pentru echilibrare utilizate pentru gestionarea congestiilor și a celor care ar determina o congestie din ordinea de merit aferentă pieței de echilibrare și instituie implicit o piață distinctă pentru gestionarea congestiilor de către OTS, precum și mecanismul de redispecerizare a resurselor în afara pieței, cu compensație financiară, în ultimă instanță.</p> <p>În ceea ce privește serviciile care nu au ca scop stabilitatea frecvenței, acestea se referă la utilizarea energiei reactive</p>
--	---

pentru controlul tensiunii și se recuperează în prezent la nivelul operatorilor de **distribuție** pe baza prețurilor reglementate aprobate de ANRE în urma aplicării *Metodologiei privind stabilirea obligațiilor de plată a energiei electrice reactive și a prețului reglementat pentru energia electrică reactivă*, aprobate cu ordinul ANRE nr. 33/2014, cu modificările și completările ulterioare (prin Ordinul ANRE 76/2016). Astfel, utilizatorii rețelei plătesc operatorului de rețea în condițiile stabilite în contractul de utilizare a rețelei, energia electrică reactivă atunci când se nu se atinge valoarea de 0,9 pentru factorul de putere, și anume la prețul reglementat când factorul de putere este cuprins între 0,65 și 0,9 și un preț de 3 ori mai mare când factorul de putere se situează sub 0,65. Prețul reglementat se determină pe baza estimării ANRE a prețului mediu al energiei active considerat la acoperirea CPT al rețelei în anul anterior, și anume la nivelul a 30% din acesta, întrucât tranzitul de energie reactivă determină creșterea pierderilor de putere activă (CPT) în rețele.

Energia reactivă pentru reglajul tensiunii în rețeaua electrică de **transport** achiziționată de OTS se recuperează prin intermediul tarifului pentru serviciul de sistem, conform *Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de sistem*, aprobate cu Ordinul ANRE nr. 45/2017, cu modificările și completările ulterioare (Ordinul ANRE nr. 60/2019 și Ordinul ANRE nr. 180/2020).

În aceeași metodologie sunt cuprinse și principiile determinării **prețurilor reglementate** pentru serviciile tehnologice de sistem (STS), în care este cuprinsă (art. 44) și **energia reactivă necesară pentru reglajul tensiunii în RET care se realizează în afara procesului de producere a energiei electrice**, utilizate în cazul în care STS sunt furnizate de **producători selectați de OTS astfel încât să fie evitată exercitarea poziției dominante pe piața concurențială de energie electrică**, și anume pe baza costurilor unitare specifice cu furnizarea acestui tip de STS (costuri rezultate din funcționarea neeconomică a grupurilor generatoare furnizoare de STS: pierderi tehnologice, inclusiv consumuri proprii de energie electrică necesare furnizării serviciului, reduceri de randament, mentenanță suplimentară, energie electrică neprodusă, costuri cu dotarea grupurilor generatoare calificate pentru furnizarea de STS cu echipamente, sisteme de comunicație și comandă, bucle de reglaj etc., cheltuieli cu amortizarea mijloacelor fixe utilizate pentru furnizarea de STS, .. stabilită prin metoda liniară, pe baza duratei de viață normale legale a acestora, costuri de oportunitate, stabilite pe baza analizei funcționării pieței concurențiale de STS pe o perioadă de cel puțin un an înainte de data fundamentării prețului reglementat în conformitate cu prevederile prezentei metodologii și pe baza justificărilor furnizorilor de STS, costuri cu menținerea unei rezerve de combustibil sau, după caz, a unei rezerve de apă, la un nivel

	<p>suficient pentru furnizarea STS, pe bază de documente justificative, ca de exemplu: costuri cu încălzirea și/sau reciclarea păcurii, cu dezghețarea și/sau evitarea autoaprinderii cărbunelui, costuri financiare aferente împrumuturilor bancare etc., plus o cotă de profit care nu poate depăși 5%).</p>
<p>3. Scopul reglementării</p>	<p>Scopul noii reglementări este acela de a instaura principiul rezolvării prin metode de piață și în mod unitar și corelat de către OTS și OD a congestiilor de rețea și a achiziției de servicii de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței (energie reactivă pentru reglajul tensiunii), prin utilizarea nediscriminatorie a tuturor resurselor precalificate tehnic și din punct de vedere al rețelei, individual sau prin agregare, astfel încât să asigure utilizarea cât mai extinsă a flexibilității acestora, dacă aceasta este mai eficientă din punct de vedere economic decât extinderea/modernizarea rețelei.</p>
<p>4. Schimbări preconizate/măsurile propuse prin prezenta reglementare</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prezenta reglementare propune un mod unitar de gestionare a congestiilor din rețelele proprii de către OD și OTS, prin organizarea unor piețe dedicate acestui scop, în care toate resursele care au trecut cu succes procesul de precalificare tehnică și din punct de vedere al rețelei să poată participa. 2. Pentru gestionarea congestiilor apărute pe termen scurt, se propune organizarea de către fiecare OR a unei piețe în care să se tranzacționeze energie electrică, iar urmare a tranzacțiilor realizate pe aceste piețe să aibă loc acțiunea de redispecerizare (<i>o măsură, inclusiv de restricționare, activată de unul sau mai mulți operatori de transport și de sistem sau operatori de distribuție prin modificarea producerii, a tiparului de sarcină sau a ambelor, pentru a schimba fluxurile fizice din sistemul electroenergetic și a soluționa o congestie fizică sau a asigura siguranța sistemului</i>). 3. Pentru a asigura coerența cu regulile existente aplicabile congestiilor din rețeaua de transport, plata energiei electrice pentru ofertele selectate de un operator de rețea se face pentru energia activată (contractată), la prețul ofertei selectate. Secțiunea/articolele corespunzătoare congestiilor de rețea urmează a fi eliminate din cadrul <i>Regulamentului privind clauzele și condițiile pentru furnizorii de servicii de echilibrare și pentru furnizorii de rezervă de stabilizare a frecvenței și incluse în prezenta reglementare</i>. 4. Totodată, se propune ca energia electrică tranzacționată de către OR în scopul gestionării congestiilor să se considere livrată prin notificarea unui schimb bloc între PRE căruia participantul respectiv și-a transferat responsabilitatea echilibrării și PRE pentru CPT al OR (sau cel căruia OR și-a transferat responsabilitatea echilibrării pentru CPT), ceea ce permite contabilizarea la OR a costurilor cu achiziția/vânzarea, precum și cu dezechilibrul corespunzător și eventual și

	<p>compensarea dezechilibrului indus de această acțiune cu dezechilibrele PRE CPT. Se apreciază că această abordare este coerentă cu principiul încadrării tuturor costurilor induse de aceste acțiuni drept costuri ale rețelei, înlocuitoare ale unora de investiții pentru întărirea rețelei. Ca urmare a acestui demers de uniformizare, s-au făcut modificări în cadrul prevederilor din <i>Regulamentul privind clauzele și condițiile pentru părțile responsabile cu echilibrarea</i> astfel încât să existe o departajare clară între energia de echilibrare, livrată în urma activării pe platformele pentru echilibrare europene sau pe cele identice cu acestea ale OTS și cea pentru gestionarea congestiilor, la fel cum este identificată în cazul operatorilor de distribuție.</p> <p>5. S-a completat, ca urmare, permisiunea de a notifica un schimb bloc între PRE al furnizorului și PRE al agregatorului ulterior închiderii porții pentru notificările de program, dacă resursele activate au implicat consumuri dispecerizabile administrate de un agregator aflat în alt PRE decât furnizorul acestuia (similar participării la piața de echilibrare a unui consum dispecerizabil administrat de un agregator independent), precum și ajustarea automată de către platforma PE a poziției contractuale a PRE CPT a OR (sau a PRE căruia i-a fost transferată responsabilitatea echilibrării pentru CPT) și a PRE din care face parte participantul activat pe piața pentru gestionarea congestiilor, respectiv PRE al agregatorului său, dacă este cazul.</p> <p>6. S-a extins și la OD posibilitatea activării în afara pieței, cu compensație financiară, a resurselor care nu au introdus oferte, dar a căror activare este absolut necesară pentru menținerea siguranței în exploatare a sistemului de distribuție, principiile de compensație fiind aceleași cu cele aplicate de OTS, dar corectate față de cele prevăzute în <i>Regulamentul privind clauzele și condițiile pentru furnizorii de servicii de echilibrare și pentru furnizorii de rezervă de stabilizare a frecvenței</i> prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - adăugarea costului unitar cu certificate de emisii (CO₂), dacă este aplicabil, la costul unitar cu combustibilul în cazul unităților de producție activate la creștere (deoarece acestea reprezintă costuri variabile semnificative dependente de producție); - considerarea PIP pe PZU în loc de zero și în cazul dispozițiilor de reducere a consumului, pentru consumurile calificate (deoarece regula transferului de energie de la furnizor la agregator este valabilă și în astfel de situații, agregatorul fiind obligat să cumpere energia de la furnizorul consumatorului și ca urmare compensația financiară trebuie să fie tratată similar unei vânzări pe piață a energiei corespunzătoare); - eliminarea comparației cu PIP pe PZU a contravalorii CV
--	---

pentru producătorii beneficiari ai schemei de sprijin cu CV, respectiv a costurilor suplimentare unitare pentru producătorii în cogenerare în cazul dispozițiilor la reducere a producției (deoarece pentru energia corespunzătoare notificărilor de program, producătorii respectivi primesc prețul contractual indiferent că nu o produc urmare unei dispoziții de reducere, deci singurele componente care trebuie compensate sunt veniturile lipsă, respectiv contravaloarea CV sau costurile suplimentare înregistrate în cazul dispozițiilor de reducere);

7. S-a propus ca ora de deschidere a porții pentru piața pentru gestionarea congestiilor să fie cel mai devreme ora de deschidere a PI interzonale (pentru ca OR să dispună de majoritatea informațiilor necesare evaluării apariției unei congestii), iar ora de închidere a acesteia (pentru primirea ofertelor) să fie cu o oră înainte de ora de închidere a PI pentru fiecare ID, selectarea ofertelor acceptate putându-se face cel târziu până la ora de închidere a PI în cazul OD (pentru ca OTS să dispună de o imagine cât mai corectă a producției și consumului înainte de acceptarea ofertelor pe PE), respectiv cel târziu până la începerea ID în cazul OTS.

8. Întrucât este de așteptat ca în unele cazuri, OR să aibă nevoie de servicii de flexibilitate pentru gestionarea congestiilor previzionate pe termen mediu-lung, cel puțin pe perioada până la realizarea investițiilor de întărire a rețelei sau chiar înlocuind aceste investiții, dacă ar rezulta mai eficient din punct de vedere economic, s-a propus organizarea unei piețe pe termen lung pe care OR să rezerve capacitate necesară gestionării congestiilor, cu obligația participanților câștigători ai licitațiilor de capacitate de a oferta energia corespunzătoare capacității contractate pe piața pe termen scurt (zilnică) pentru gestionarea congestiilor. S-a propus ca în oferta/contractul pentru capacitate OR să poată solicita să fie inclus și angajamentul ofertării unui preț maxim (sau minim, în funcție de sens) pentru energie pe piața pe termen scurt pentru gestionarea congestiilor, fără însă ca OR să fie obligat să achiziționeze energia corespunzătoare, în caz că pe această piață ar apărea oferte de energie mai bune. Prețul plătit pentru capacitatea rezervată s-a propus să fie cel ofertat.

9. Pentru controlul costurilor, s-a propus ca la licitațiile de rezervare a capacității pentru gestionarea congestiilor, OR să poată să stabilească atât un preț maxim acceptat pentru capacitate, cât și să poată impune includerea și respectarea unui preț limită pentru oferta de energie introdusă pe piața pe termen scurt, cu posibilitatea reluării licitației la prețuri majorate în cazul în care nu au existat ofertanți și cu renunțarea la această modalitate de asigurare, dacă ea rezultă a fi neeconomică comparativ cu costurile previzionate corespunzătoare utilizării doar a pieței pe termen scurt și cu cele limită induse de compensațiile financiare care ar trebui

	<p>plătite pentru mobilizarea în afara pieței a resurselor.</p> <p>10. Pentru ca OR să își realizeze planificarea rețelei ținând seama de restricțiile legale în ceea ce privește limitarea producției E-SRE, a fost prezentată reflectarea prevederilor legale referitoare la accesul garantat pentru producătorii E-SRE care beneficiază de schema de sprijin cu CV, respectiv cele referitoare la scutirea de la responsabilitatea echilibrării pentru prosumatorii E-SRE cu capacitate instalată mai mică de 400 kW asupra modului în care acestea trebuie luate în considerare atât în operarea zilnică, cât și în construirea planurilor de dezvoltare a rețelelor.</p> <p>11. În ceea ce privește serviciile de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței, s-a considerat că prevederile legale sunt aplicabile asigurării energiei reactive pentru reglajul tensiunii, atât de către OTS, cât și de către OD.</p> <p>12. S-a propus ca energia reactivă să fie achiziționată de OR pe bază de licitație prin care să se stabilească prețul la care ar fi livrată cantitatea necesară OR pe perioada de contract, pentru o cantitate măsurată aflată în limitele unei cantități minime și a uneia maxime orare specificate drept specificații ale produsului scos la licitație.</p> <p>13. Ținând seama că aceste activități de analiză și de piață sunt relativ noi pentru OD, s-a propus ca regulile să intre în vigoare complet doar pentru OTS, odată cu aplicarea regulilor pentru echilibrare și decontarea dezechilibrelor conforme cu platformele europene și cu regulile comune europene privind decontarea dezechilibrelor, în timp ce OD să pregătească și să propună ANRE proceduri de calificare, specificații ale produselor pe piețele pentru gestionarea congestiilor și reglajul tensiunii, dar și propuneri în ceea ce privește conținutul unui registru al resurselor de flexibilitate, accesul altor OR și al OTS la acesta, precum și opțiunea privind existența unei platforme comune pentru achiziția resurselor pentru gestionarea congestiilor și eventual comune cu registrul resurselor de flexibilitate. S-a considerat că în acest timp se vor clarifica și tendințele la nivel european în aceste subiecte, astfel încât să se restrângă pe cât posibil eventuale cheltuieli pentru platforme informatice care s-ar dovedi necorelate cu tendințele europene.</p>
--	--

Secțiunea a 3-a – Mențiuni privind impactul socio-economic preconizat al proiectului de reglementare

<p>1. Impactul macroeconomic</p>	
<p>a) impactul asupra pieței de energie în ansamblul</p>	<p>Întrucât dezvoltarea puternică a producției E-SRE de mică putere, conectată la rețeaua de distribuție, este de așteptat să inducă modificări majore în operarea rețelelor până la</p>

ei	adekvarea acestora la noile fluxuri de energie, se apreciază că dezvoltarea regulilor pentru utilizarea pe bază de piață a resurselor flexibile racordate la rețele are un impact benefic asupra pieței, de conștientizare a provocărilor și oportunităților și de dezvoltare a soluțiilor celor mai economice de rezolvare a acestor provocări.
b) impactul asupra operatorilor economici	Deoarece utilizarea serviciilor de flexibilitate de către OR este avută în vedere ca alternativă mai economică la lucrările de investiții în întărirea rețelei, este de așteptat ca utilizarea acestora pe bază de mecanisme de piață să conducă, pe de o parte, la economii relative de costuri pentru OR, dar și la câștiguri pentru operatorii care dispun sau construiesc resurse flexibile, cu un câștig general asupra flexibilității în operarea sistemelor electroenergetice. <i>Efecte asupra siguranței în funcționare a SEN:</i> Prin efectul de dinamizare a construirii și utilizării pe bază de piață a resurselor care pot asigura flexibilitate, atât pentru OTS, cât și pentru OD, regulile instituite prin proiectul de reglementare este de așteptat să aibă un efect benefic asupra siguranței în funcționare a SEN.
c) impactul asupra consumatorilor/clientilor finali	Schimbările actuale majore structurale ale sistemelor electroenergetice sunt de natură să majoreze costurile pe termen mediu de adaptare la acestea, care sunt suportate în cele din urmă de consumatorii finali, dar utilizarea pe bază de piață a flexibilității resurselor de producere/consum/stocare poate conduce la costuri mai reduse comparativ cu cele corespunzătoare investițiilor care ar fi necesare pentru modernizarea/dezvoltarea rețelelor și/sau o soluție de tranziție până la realizarea acestora. În același timp, utilizarea de către OR pe bază de piață a flexibilității reprezintă o oportunitate de câștiguri și de reducere a costurilor proprii pentru consumatorii care își descoperă și își valorifică pe piață potențialul de flexibilizare a consumului.
2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Proiectul de reglementare este de natură să intensifice concurența pe piață, existând însă riscul de abuz de poziție dominantă în unele cazuri, datorită caracterului localizat al necesităților OR și al transparenței cerută OR cu privire la acest aspect. Proiectul de reglementare nu se referă la domeniul ajutoarelor de stat.

ANRE invită părțile interesate să transmită observații și propuneri legate de aspectele cuprinse în cadrul proiectului de act normativ însoțite de o motivație corespunzătoare în termen de 30 de zile de la data publicării, și anume până la data de 04.06.2022, inclusiv în format editabil, la adresa de e-mail srpee@anre.ro.